Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашинг!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 141 (5234).

19 ИЮЛЬ ЖУМА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ҚАЛБ МЕҲРИ БИЛАН

Паст-баланд қирлар бағрида ям-яшил ғўзалар мавжланади. Ҳар туп ғўзани қалб меҳри билан парваришлаб, мўл ҳосил ундириш ишқида тер тўкаётган деҳқонлар меҳнати шу кунларда янада қизғин тус олган.

Пискент районидаги Ленин номли колхознинг республикада хизмат кўрсатган пахтакор Матмуса Норқулов бошлиқ бригада деҳқонлари 100 гектар ерда юқори ҳосилни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Улар шу кунгача ғўза қаторларига тўрт марта ишлов беришди. Уч марта сувга қонган ғўзаларда ҳосил гуллари қийғос. Улар бу йил ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз, дейишмоқда.

С. АҲМЕДОВ.

ЙИЛҚУВАРЛАР

— Коллективимизда тўққизинчи беш йилик планларини ўринлатиб қўйиб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётганлар анчагина, — дейди сумка цехи бошлиғи [illegible] Савельева. — Жумладан, А. Б[illegible]занкова 1979 йилнинг февраль ойи ҳисобига маҳсулот беряпти. Б. Содиқова, Н. Завирлиналар 1977 йил июнь ойи ҳисобига ишламоқдалар.

Тошкентдаги кўн-галантерия фабрикасида бундай фидокор ишчилар кўплаб топилади. Биз юқорида айтиб ўтган сумка ишлаб чиқариш цехининг коллективи пешқадамликни қўлдан бермаяпти. Улар социалистик мусобақада кетма-кет ғолиб чиқишяпти.

Фабрика бўйича эса 53 киши тўққизинчи беш йиллик мажбуриятларини бажариб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқда. Корхонада кўп йиллардан бери фидокорона меҳнат қилаётган К. Турсунова, Т. Лобова, В. Йўлдошова, М. Орипова каби зарбдорларнинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олишади.

Н. ХОЛИҚОВ.

ҒАЛЛА—ДАВЛАТГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 18 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — халқ хўжалик плани (тонна ҳисобида), иккинчи стун — бир кунда тайёрлангани, учинчи стун — мавсум бошидан бери (процент ҳисобида).

Бекобод	400	4,8	251,3
Бўка	300	4,7	129,0
Урта Чирчиқ	1500	—	114,4
Оҳангарон	3630	1,3	111,2
Чиноз	400	2,2	100,0
Пискент	800	2,0	92,7
Бўстонлиқ	3800	2,2	74,1
Юқори Чирчиқ	7170	5,0	68,6
Область бўйича	18000	3,3	94,9

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ЎзССР ва Ўз Компартиясининг 50 йиллиги шарафига

● ҒЎЗАНИ ҚОНДИРИБ СУҒОРИНГ, ҚАТОР ОРАЛАРИГА ОБИ-ТОБИДА ИШЛОВ БЕРИНГ! ● ЧЕКАНКАНИ ЎЗ МУДДАТИДА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК! ● *ЗАРАРКУНАНДА, ҲАШАРОТЛАР ПАЙДО БЎЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ!* ● ДАЛАЛАР БЕГОНА ЎТЛАРДАН ТОЗА БЎЛСИН.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида шу кунларда ғўзаларни қондириб суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Ғўза парвариши кун сайин кучайтирилиб ҳосилга-ҳосил қўшилмоқда. СУРАТДА: совхознинг илғор сувчиси Х. САРИБОЕВ. А. Абалян фотоси.

ЯМАН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАДА

Яман Халқ Демократик Республикаси Миллий фронти Марказий Комитетининг Бош секретари, президентлик кенгашининг аъзоси, Олий Халқ Кенгаши доимий комитетининг раиси Абдул Фаттоҳ Исмоил бошчилигидаги Яман Халқ Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 18 июлда Москвага келди.

ЯХДР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Д. Ф. Устинов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Совет пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари, Совет Иттифоқида таълим олаётган араб студентлари меҳмонларни самимий табрикладилар.

Кутиб олувчилар орасида ЯХДРнинг СССРдаги элчиси Мустафо Абдул Холиқ, чет мамлакатларнинг СССРдаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари бор эди.

Учиш майдонида қўшинларнинг уч тури фахрий қоровули саф тортди ва иккала мамлакатнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Н. В. Подгорний билан Абдул Фаттоҳ Исмоил совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар.

Абдул Фаттоҳ Исмоил аэродромдан Н. В. Подгорний билан биргаликда, мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигида ўзи учун ажратилган резиденцияга йўл олди.

Автомашиналар кортежи ўтган кўчалар ва майдонлар иккала мамлакатнинг давлат байроқлари билан ҳамда «Совет Иттифоқи ва Яман Халқ Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик мустаҳкамланиб ривожланаверсин!» деган табрик транспарантлари билан безатилган эди.

(ТАСС).

ПХР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси П. Ярошевич бошчилигидаги ПХР партия-ҳукумат делегацияси Москвадан ватанига жўнаб кетди.

Польша Халқ Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида делегацияни А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Ф. Катушев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари В. А. Кириллин, М. А. Лесечко ва бошқа расмий кишилар узатиб қолдилар.

ҒЎЗАНИ ЧУСТ УСУЛИДА СУҒОРИШ ЙЎЛЛАРИ

Бўка район ишлаб чиқариш бошқармасининг бош агрономи Маҳмуд Абдураҳмонов яқинда Чуст районидаги Навоий номли колхозда суғориш усули билан танишиб қайтди. У социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бригада бошлиғи Мамажон ота Очилов билан узоқ суҳбатлашибди.

Мамажон ота ўтган йили гектаридан 53 центнердан ҳосил олган. Бу йил 65 ёшлик отахон республикамиз, Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин тўйига совға сифатида 65 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган. Бош агроном Мамажон отанинг бригадасида ғўзани Чуст усулида суғориш йўллари билан танишиб қайтибди.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхознинг Узоқбой Ортиқов бошлиқ бригадасига район агрономлари ва сувчилари йиғилишди. Унда Чустда оз сув билан оз вақтда ғўзани суғориш усули амалий равишда кўрсатилди. Шу бригаданинг сувчилари Ўроқ Қулмуродов, Жуман Эсонов, Шомурод Қулмуродов, Холёр Чориевлар ғўзани Чуст усулида суғориш ҳақида ўз фикрларини билдирдилар.

Энг узун эгат ўртасидан бир ўқариқ олинади. Бу ўқариқ эгатни чуқурроқ нарезка қилиб ҳосил қилинади. Бундан ташқари, эгатларнинг кўндалангига қараб шоҳариқ олинади. Ўқариқдан келган сув шох ариқларга тушади. Картанинг катта-кичиклигига қараб, бир неча ўқ ариқ ва шоҳариқ бўлиши мумкин. Шунинг учун картанинг ҳамма бўлагига бир маҳалда сув тараш мумкин. Шу усулда ҳар қандай картадаги ғўзани йигирма тўрт соатда суғорса бўлади, чунки бу усулда картанинг боши ва этак томонига бир маҳалда сув таралади. Шунинг учун картанинг бош ва этак томонидаги ғўза бир хилда қондириб суғорилади. Бош томони сувда эзилиб, этаги сувга қонмай қолмайди. Сув картанинг ҳамма бўлагига бир маҳалда таралгани учун этакка етсин, деб сув узоқ сақланмайди. Шунинг учун бир гектар ерга норма бўйича 1000—1200 ўрнига 700—750 кубометр сув сарфланади. Демак, чуст усулида ғўзани оз сув билан тез суғориш мумкин.

— Ўқариқ эгатларнинг ўзидан ҳосил қилиниб, кўчат нобуд бўлмас экан. Шохариқлар кўндалангига олинганда кўчат камаймайдими? — сўрадик бригадирдан.

— Бунинг ҳам иложи топилган. Шохариқни кўчат нобуд бўлмасин, деб кўчатларни оралатиб, кўчат йўқ ердан айлантириб олинади.

— Аслида, — дейди бош агроном Абдураҳмонов, — бу ишни ягана қилиш вақтида бошлаш маъқул экан. Чунки, ўқариқни шохариқ тўғри кесиб ўтса, трактор юрганда ғўза нобуд бўлмайди.

— Чуст усули фақат сув кам пайтида зарурми?

— Менимча, асосий мақсад бир картадаги ғўзани бир текис тез ва қондириб суғоришдан иборат. Шунинг учун бу усулни сув сероб бўлганда ҳам қўллаш, ғўзани сифатли суғориш зарур. Шунинг учун биз бу усулни агрономларга, колхоз раҳбарларига ва сувчиларга ўргатяпмиз, — деди бош агроном.

Агроном ҳақ. Сув ғўзани яшнатади ҳам, қақшатади ҳам. Катта карталарнинг этагига сув етгунча, бош томондаги ғўзалар сувда эзилиб қолади. Пастдагилари эса сувга тўла қонмайди. Бир картадаги ғўза бир хил ривожланмайди. Шунинг учун Чуст усулида суғоришни ташкил қилиш ҳар жиҳатдан фойдали, деб ўйлаймиз.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Кипр Республикасининг президент Макариос бошчилигидаги қонуний ҳукуматига қарши Греция ҳарбийлари ташкил этган исён давом этмоқда. Шундай қилиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган суверен давлатнинг ички ишларига ташқаридан қўпол ҳарбий аралашув давом этмоқда. БМТ уставининг принциплари андишасизларча поймол этилмоқда.

Греция ҳукуматининг бу жиноий ҳаракатга ўзининг бош қўшганлигини яшириб, Кипрда содир бўлаётган воқеаларни ички курашнинг натижаси деб кўрсатиш йўлидаги уринишлари, гарчи ғарбдаги айрим кимсалар бу сохта уйдирмани бажонидил қабул қилганлигига қарамай, ҳеч кимни чалғита олмайди. Кипрдаги исён, у ерга Греция ҳукумати юборган, Афинадан берилган буйруқларга бўйсунувчи грек офицерларининг иши эканлиги бутун дунёга маълум. Бинобарин Греция ҳукумати ўз ҳаракатлари учун жавобгарликдан қутулиб қола олмайди.

Мустақил ташқи сиёсат — қўшилмаслик сиёсатини ўтказаётган Кипр Республикасининг мустақил яшашини ёқтирмайдиган НАТО даги муайян доиралар ҳақиқатда Кипрдаги давлат тўнтаришини планлаштирганлар, деб бутун дунёда вужудга келаётган фикрни тўғри фикр деб ҳисоблаш учун ҳамма асослар бор.

Ташқи интервенция натижасида Кипрда вужудга келган аҳвол тўғрисидаги масала БМТ Хавфсизлик Кенгашида кўриб чиқилаётган пайтда НАТОнинг тегишли мамлакатлари тутган позициядан айни шу хулоса келиб чиқади. Бу мамлакатлар ташқаридан қилинган интервенциянинг пайини қирқиш БМТнинг Кипр ички ишларига аралашганлигини билдирган бўлур эди, деган сохта баҳона билан интервенциянинг пайини қирқадиган, бу мамлакатнинг қонуний ҳукуматини қўллаб-қувватлайдиган самарали чораларнинг хавфсизлик кенгашида қабул қилинишига имкон бермадилар.

Агар Хавфсизлик Кенгаши ва унинг составига кирувчи давлатлар БМТ уставининг мўътабар принциплари ва мақсадларини сўзда эмас, балки амалда ҳурмат қилсалар, улар Кипрни қатъият билан ҳимоя қилиб чиқишлари лозим.

Кипр халқи ҳали ўзининг ҳал қилувчи сўзини айтишига шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас. Ўз сони жиҳатидан гарчи оз бўлган халқнинг ҳам озодлик ва мустақиллик йўлидаги интилишини сўндириб бўлмайди. Буни Кипр халқи ўз хоҳиш-иродасини бостириш йўлидаги уринишларга қарши, мустақиллик учун кўп йиллар мобайнида олиб борган кураши билан исботлаган.

Ленинча ташқи сиёсат принципларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқи учун курашаётган Кипр халқининг тарафида ҳардоим бўлиб келди ва ҳозир ҳам унинг томонидадир. У Кипрнинг суверен давлат сифатида мустақил яшашини қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватлайверади. Совет Иттифоқининг бу изчил сиёсатини дунё халқлари қўллаб-қувватлаб, маъқуллаётганликлари мутлақо тушунарлидир.

СССР ҳукумати халқларнинг тинчлиги ва озодлигини қадрловчи ҳамма давлатлар президент Макариос бошчилигидаги Кипр Республикасининг қонуний ҳукуматини ҳимоя қилиб, Кипрнинг ички ишларига ажнабий ҳарбий аралашувни дарҳол тўхтатишни талаб этиб, ўзларининг баралла сўзларини айтишлари лозим, деб ҳисоблайди. Биринчи чора сифатида барча грек ҳарбий хизматчиларини Кипрдан дарҳол чиқариб юбориш керак.

Кипр Республикасининг суверенитети ва мустақиллигига тажовуз қилганлар ҳам, шунингдек исёнчиларга йўл қўйиб бераётганлар ҳам, исёнчиларнинг жиноий ҳаракатларига бепарво қараётганлар ҳам жавобгарликдан четда қолишлари мумкин эмас.

БЕҒАМ РАҲБАРЛАР, ЧАНҚОҚ ҒЎЗАЛАР

БЎКА РАЙОНИДАН ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Колхозга комиссия келди, деган хабардан раиснинг пешанасига тер чиқди. Секретарни чақириб, тезда мутахассисларни топишни, барча трактор, сувчи ва колхозчиларни далага чиқариш лозимлигини уқтирдида, ташқарига отилди. У пайкал бошига етиб келганида комиссия аъзолари аллақачон ғўзаларнинг ҳолатини, парвариш сифатини кўздан кечиришаётган эди.

— Мен колхоз раиси Ўроз Жарқинбоевман, — дея ўзини таништирди. Хабар қилишмапти-да, ўзим кутиб олардим, у зўрға нафасини ростлади. Комиссия аъзолари билан ғўза тупларини кўздан кечирган бўлди.

— Ғўзалар неча марта озиқлантирилган, — деди комиссия аъзоларидан бири сарғайиб, нимжон бўлиб ётган ғўзаларга ишора қилиб.

Раис каловланиб қолди.

— Умуман, уч-тўрт марта озиқлантирдик, — деди ноаниқлик билан ҳижолат бўлиб.

— Гектар бошига селитра ҳисобида қанча озуқа берилган?

— Хўжаликка ажратилган ўғитнинг ҳаммасини ололганимизча йўқ, мана кейинги кунларда дориларни келтиряпмиз, энди тезда озиқлантирамиз. Ҳаммаси кўнгилдагидек бўлади.

Сарғайиб, нимжон бўлиб ўсаётган ғўзалар дастлаб олган шона ва гулларини тўкабошлаган. Агротехника қоидаси бўйича ғўзаларга минерал ўғитлар июнь ойи ичида берилиши керак. Бу хўжаликда эса эндигина ўғитнинг 40—50 проценти берилган. Шунинг учун ҳам ғўзалар камривож, камҳосил бўлиб ўсмоқда. Сувдан кейин оби-тобида культивация қилинмаган қатор оралари ёрилиб кетган, устига-устак ғўза барглари ширадан бужмайиб, ҳосил тўплашдан тўхтаб қолган.

Ер тўймаса, эл тўймас деган ажойиб нақл бор. Асл деҳқон кўздан бошлаб ерни семиртиришга, боқувини жойига қўйишга ҳаракат қилади.

Оч қорнига сув ёқмаганидек, оч ғўзани уст-устига қўллатиб суғориш, қатор ораларини қатқалоққа олдириш бор ҳосилни ҳам йўқотиш демакдир. Раиснинг гапига қараганда ғўзаларни озиқлантиришга энди киришилар экан. Хўжаликда ана шу антиқа «агротехника қоидасига» амал қилинаётгани учун ҳам ғўзалар парвариши ачинарли аҳволда.

Колхознинг Умар Юсупов бошлиқ бригадасидаги аҳвол анча оғир. 120 гектар ердаги ғўза ёппасига ҳашаротга олдирилган, шира, ўргимчаккана, кўсак қурти ҳосил нишоналарини паймол қилмоқда.

— Ғўзалар ҳашаротга қарши дори билан қачон ишланган?

— Тез кунда ҳашаротни қириб ташлаймиз. Ҳозир тайёргарлик кўряпмиз, — деди шошиб раис.

Қуруқ гап, ваъдабозлик билан ҳашаротни қириб бўлмайди. Бўка районидаги Ильич номли колхоз раиси Ўроз Жарқинбоев эса ҳар гапда ҳаммаси яхши бўлади, ишларни дўндирамиз дейишдан нарига ўтмаяпти. Пайкаллардаги ғўзалар парвариши эса эътибордан четда қолмоқда. Хўжаликда 50 гектардан ортиқ ер сувдан қолдирилган. 500 гектардан ортиқ майдондаги ғўза ҳосили ҳашаротларга ем бўлмоқда. Сув етарли бўлишига қарамай суғориш ишлари ўзибўларчиликка ташлаб қўйилмоқда. Сувчилар сони графикда белгиланганидан 30—40 киши кам. Натижада далаларга оқаётган сув оқава бўлиб ариқ-зовурларга тушмоқда.

Ғўза қатор ораларини культивациялаш, маҳаллий ўғит билан озиқлантириш, шарбат оқизиш билан ҳеч ким шуғулланмайди. Шу райондаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида ҳар гектар ердаги ғўза ўртача 40—50 тоннадан маҳаллий ўғит билан озиқлантирилган. Натижада ҳар туп ғўзада беш-олтита бўлиқ кўсак санаш мумкин. Лекин хўжаликда аҳвол бунинг тескариси.

Колхоз деҳқонлари бу йил 1040 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 3—4 центнерга оширишга аҳд қилганлар. Зиммаларига ана шундай юксак мажбурият олган хўжалик далаларида эса аҳвол оғир. Ҳозир колхознинг 200 гектар майдондаги ғўзаси қаровсиз қолган. Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари дала ишларини шу тарзда давом эттирсалар, ҳосилга ҳосил қўшиш учун курашилмаса кузда бармоқ тишлаб қолишлари турган гап. Ўртоқ Ўроз Жарқинбоев раислик қилаётган хўжаликда дала ишлари қачон кучайтирилади? Бор имконият, механизация кучидан унумли фойдаланиш тадбирлари қачон белгиланади? Суғоришни намунали ташкил этиш, сувчиларга шарт-шароит яратиб бериш билан ким шуғулланади? Бу эътирозларга раис нима деркин?!

Райондаги Тимирязев номли колхоз ишларида ҳам камчиликлар қалашиб ётибди. Колхоз раиси ўртоқ Назирқул Набиев билан суҳбатлашган киши хўжаликда бутун эътибор ғўза парваришига қаратилган деб тушуниши мумкин. Ҳақиқий манзара эса тамомила бошқача.

Мана колхознинг Рашид Раззоқов бошлиқ бригада далалари. Ғўзалар бир текис гуллаб ҳосил тўплашга кирган. Қатор оралари культивация қилинмоқда. Пайкал синчиклаб кўздан кечирилса, эътиборсизлик орқасида етиштириладиган ҳосил нобуд бўлаётгани кўзга ташланади. Тракторларнинг культивация органлари махсус қопламалар билан ўралмагани сабабли бўлиқ кўсаклар юлиниб кетмоқда. Ғўзанинг ҳосил шохлари синиб деҳқон пешана тери билан яратилган ҳосил нобуд бўлмоқда. Ҳашаротга қарши курашилмаяпти. Барча майдонларда кўсак қурти, шира босганлиги учун ғўзалар ҳосилни тўкиб юбормоқда.

Мурод Қурбонов бошлиқ бригадада эса мавжуд 94 гектар пахта майдонининг 86 гектари сувсиз қақраб ётибди. Энди ҳосил тўплайбошлаган ғўзалар гулини ташлаяпти. Пахта майдонлари сифатсиз суғорилган. Мутахассисларнинг кўрсатишича ҳар юз метрда ўқариқ бўлиши лозим. Шунда ғўзалар қониб сув ичади. Бу ерда эса ўқариқлар масофаси 300-400 метрга тўғри келади. Натижада ғўзалар бир текис сувга қонмаяпти. Пайкалларнинг баъзи ерлари қўллаб кетган, баъзи эгатлардан эса сув оқмаган.

Райондаги Жамбул номли, «Партия XIX съезди», «Ленинизм», Мичурин номли колхозларда ҳам қолоқ участкалар кўп. Бу колхозларда ғўзаларни кечаю-кундуз суғориш ишлари ёмон ташкил этиляпти. Баъзи пайкалдаги ғўзалар сувдан қолдирилмоқда. Ғўзаларни озиқлантириш, шарбатга қондириш ишлари кўнгилдагидек ташкил этилмаганлиги сабабли кўпгина майдонлардаги ниҳоллар сарғайиб ҳосилдан қолган.

Юқоридаги фактлардан район партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари тегишли хулоса чиқаришлари, ғўза парваришини ўз ҳолига ташлаб қўйган хўжалик раҳбарларидан вазифаларига бўлган масъулиятни талаб этишлари керак. Ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлиб культивацияни сусайтириб қўйган, кеча-кундуз сувга қондиришга етарли эътибор бермаётган колхоз раислари мусобақадош жиззахлик пахтакорлар олдида мулзам бўлиб қолдилар.

Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи давомида дала ишлари суръатининг пасайтирилишига йўл қўйиб бўлмайди. Ҳамма жойда ишни шундай ташкил этиш керакки, ғўзаларда мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил тўпланиши таъмин этилсин.

Н. ТЎРАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

„САЛЮТ-3“: ПРОГРАММА МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 18 июль. (ТАСС). Павел Попович билан Юрий Артюхиннинг учувчи бошқараётган «Салют-3» илмий станциясидаги парвози тугай деб қолди.

Космонавтлар навбатдаги иш куни программасини бажара бориб, «Союз-14» транспорт кемасининг Ерга туширадиган аппаратининг қўндириш олдидан бажарадиган операцияларни амалга оширишга киришдилар. Бунда туташтириш узели, бошқариш системаси, алоҳида электр билан таъминлаш системаси, двигатель қурилмаси системаси ва кеманинг бошқа системалари текшириб кўрилди. Павел Попович билан Юрий Артюхин борт ҳужжатларини, плёнка солинган кассеталарни ва олиб борилган иш натижалари баён қилинган бошқа материалларни станциядан кемага олиб ўта бошладилар.

Вибрациянинг вазнсизлик шароитида турли маятникли асбобларга муҳим таъсир ўтказиши экипаж билан олиб борилган телевизион репортаж чоғида кўрсатилган эди. Кучли маятникликка эга бўлган турли системаларга вибрациянинг таъсир этиши системани вибрация йўналиши томон бурилишга мажбур этишини телетомошабинлар кўрдилар. Бу ҳодиса вибрация мавжуд чоқда вазнсизлик шароитида ишлаётган аниқ ва нозик асбобларнинг нотўғри кўрсатишига олиб келади. Кўрсатиб ўтилган ҳодиса бир маятникда ҳам, шунингдек ўзаро бирлаштирилган икки маятникда ҳам намойиш қилиб кўрсатилди. Бу эксперимент вазнсизлик шароитида механика тарихида биринчи марта ўтказилди, ҳолбуки ердаги шароитда бу ҳодисанинг назарияси тадқиқ қилинган эди.

Учишдан кейинги даврда космонавтларнинг иш қобилиятига баҳо бериш ва уни прогнозлаш мақсадида тринажерда дозаланган жисмоний нагрузкани қўлланиб функционал синаб кўриш ўтказилди. Бунда томир уриш, нафас олиш ва нафас чиқариш частотаси қайд қилинди, электрокардиограмма ва сейсмокардиограмма суратга олинди. Космонавтлар ерда кейинчалик лаборатория анализини ўтказиш учун капилляр қон пробасини ҳам олдилар.

Бугун соат 9 дан 50 минут ўтганда Павел Попович билан Юрий Артюхиннинг станция ичида ўн тўртинчи иш куни бошланди. Космонавтлар шу куни учишни туғаллашга тайёргарлик кўришни давом эттирадилар ва режалаштирилган илмий экспериментлар ўтказадилар.

Экипаж командири ва борт-инженер ўзларини яхши ҳис этмоқдалар. Учиш программаси муваффақиятли бажарилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН НАСОСЛАРИ

«Ўзбекистон ўз насосларини ишлаб чиқара бошлайди». Бу ибора биринчи марта тўққизинчи беш йиллик белгиловчи йилининг баҳорида тилга олинган эди. Гидромашинасозлик бўйича янги илмий-текшириш институти — «СредазВНИИ» илмий техника советининг биринчи кенгашида худди шу масала муҳокама қилинди. Яқинда бўлиб ўтган навбатдан ташқари иккинчи кенгашда эса мазкур янгилик истиқболи конкретлашади: дастлабки 100 та насос шу йил ишлаб чиқарилади.

Маҳсулотни тайёрлаш учун СредазВНИИ коллективи олдида катта вазифалар турипти. Улар қисқа муддат ичида бир қатор насосларнинг конструкцияларини ишлаб чиқишлари лозим.

Янги насослар базасида, уларнинг конструкцияси мукаммаллашгач, икки турдаги кўч ма насос станциялари ҳам ишлаб чиқарилади. Уларни ишлаб чиқариш Ўзбекистон мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли Махсус ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси марказий экспериментал базасига топширилди.

1975 йилнинг охирига бориб мингга яқин насос агрегатлари ишлаб чиқариш планлаштирилмоқда.

Н. СКРИПЛЕВ,
Илмий техника информация группасининг бошлиғи.

ЭСТАФЕТА ДАВОМ ЭТМОҚДА

◆ ОЛМАЛИҚ кон-металлургия комбинати корхоналарида муваффақиятлар гарови бўлган социалистик мусобақани авж олдириш, унинг янги-янги формаларини жорий қилишга катта эътибор берилмоқда. Бундан мақсад тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили планини муваффақиятли бажариш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик олтин тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишдир. Йил бошидан буён комбинат заводлари ва фабрикаларида ватанпарварлик ҳаракатининг янги формаларидан бири меҳнат, маданият ва спорт эстафетаси давом этмоқда. Бу эстафета барча корхоналарда маълум муддат давом этади. Эстафета комбинатнинг аксарият завод-фабрикаларидан ўтиб, ҳозир марказий механика заводида давом этмоқда. Ундан олдинги ойда эстафета ўтказган руҳ заводи коллективи меҳнатда катта-катта ютуқларни қўлга киритди. Ишлаб чиқариш планлари барча кўрсаткичлар бўйича анча зиёдаси билан адо этилди. Эстафета давомида кўпчилик ишчи-хизматчилар ҳар қачонгидан ҳам самарали меҳнат қилишди. Католчилардан В. Тосечкин, Н. Зокиров, эритувчи П. Бессарабов, А. Норгель ҳар сменада нормани 1,5—2 баравардан бажардилар ва фақат аъло сифатли маҳсулот бердилар. Сиз кўриб турган ушбу суратлар шу заводда олинган. Ўнгдаги суратда корхонанинг тайёр маҳсулотлар майдончаси, чапдаги суратда эса руҳни қуйиш цехи тасвирланган.

Г. Пун фотолари. (ЎзТАГ).

БИЛИМ ЮРТИДА НОТ

Телеграф ва кино механиклар, почта ва радио операторлари, телеграфистлар... Бу ихтисослик бўйича кадрлар етиштириб чиқараётган Тошкентдаги 4-ҳунар-техника билим юрти ўзининг яхши анъаналарига эга.

Бу ерда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш талабларига мувофиқ машғулотларни олиб бориш борасида ҳам бой тажриба тўпланди. Программалаштирилган ўқув комбинатига «КИСК-5В» маркали машина ўрнатилди. Бу аппарат ёрдамида ўқувчиларнинг кимё, физика каби фанлардан олган билимларини синаб кўриш мумкин.

Ҳозир билим юртининг бой ўқув-моддий базаси меҳнатни илмий асосда бошқаришга имкон беради.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАРНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРАМИЗ

КПСС XXIV съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этаётган районимиз меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва республикамиз Коммунистик партиясининг 50 йиллик олтин тўйи нишонланадиган беш йилликнинг тўртинчи йилида барча соҳаларда катта муваффақиятларни қўлга киритиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Районимиз меҳнаткашлари бу йил давлатга 70 минг тонна пахта, 3700 тонна гўшт, 7500 тонна сут, 1300 тонна картошка, 15 минг тонна каноп пояси ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олганлар.

Бу юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажаришда меҳнаткашлар орасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш алоҳида аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам район партия комитети бу масалага катта эътибор бермоқда. Шу жумладан оммавий-сиёсий ишларнинг маркази бўлган дала шийпонларида барча шароитлар муҳайё қилинди. Йил бошидан дала шийпонлари мудирлигига тажрибали, ишчан кадрлар тайинланди.

Дала шийпонларининг мудирлари райкомнинг бюро мажлисида тасдиқланди. Улар дастлабки кунларданоқ дала шийпонларида маданий-оқартув ва оммавий-сиёсий ишларга эътиборни кучайтирдилар. Сиёсий ахборотчи, агитатор, лекторларнинг ҳар хил мавзуларда чиқишларини ташкил қилдилар. Шунингдек, социалистик мусобақа натижаларини оммалаштириш, илғорлар тажрибасини ёйиш йўлларини тарғиб қилишга диққат қилинди. Ҳозир райондаги 142 дала шийпони мудирларидан 53 киши олий, 77 киши ўрта махсус маълумотга эга. 104 дала шийпонларининг мудирларидан 104 киши коммунистдир.

Дала шийпонлари мудирлари ўз ишларини намунали суръатда олиб бормоқдалар. Масалан, «Ленин йўли» колхозидаги 7-бригада шийпонининг мудири Мирдавлат Фозилов агроном бўлиб ишлайди. Шийпонни колхозчиларнинг ҳақиқий дам оладиган жойига айлантиришда у ташаббускорлик кўрсатди. Мудирнинг фаолияти билан шийпонда тез-тез агитатор, сиёсий ахборотчи, лекторларнинг чиқишлари ташкил қилинмоқда. Шунингдек, бадиий ҳаваскорларнинг концертлари, кинофильмлар намойиш қилиб туриляпти. Ҳозир бу шийпон райондаги энг шинам шийпонлардан бири ҳисобланади.

Бригада аъзолари уларга қилинаётган ғамхўрликдан чексиз миннатдорчиликларини фидокорона меҳнат билан изҳор этмоқдалар. Бу бригада аъзоларининг аҳди юбилей йилида 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришдир. Ғўзаларнинг ҳозирги аҳволи мажбуриятнинг шараф билан бажарилишидан дарак бермоқда. Ҳар гектар ерда 115—120 минг кўчат бор. Дала ишларини бажаришда бригададаги коммунистлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Исрофил Муродов, Тожибой Душаев, Жамис Фармонова, Раҳим Исломов каби сувчи ва механизаторлар шулар жумласидандир.

Ўтказиладиган оммавий-сиёсий ишларнинг таъсири агитатор, сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчиларнинг билим даражасига боғлиқдир. Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари ташвиқотчи кадрларнинг ғоявий-сиёсий ва иқтисодий билим даражасини оширишга алоҳида аҳамият беряпти. Улар билан планли равишда семинарлар, йиғилишлар ўтказиб турилади. Ҳозирги кунда районимизда 2000 дан зиёд сиёсий ахборотчи, агитатор, сиёсий ташкилотчи ва «билим» жамиятининг аъзолари меҳнаткашлар орасида тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Ҳозир далаларда иш қизғин. Деҳқонлар юбилей йилининг мўл ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Ана шундай долзарб кунларда бошланғич партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни дала меҳнаткашларининг куч-ғайратини зиммага олинган план, социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилишига қаратганлар. Свердлов номли, Охунбобоев номли, Ленин номли, Акмал Икромов номли, «Ленин йўли», «Северний маяк» колхозлари партия ташкилотлари олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Бу хўжаликларда дала шийпонлари меҳнаткашлар орасида оммавий-сиёсий ишни ташкил қилувчи методик марказга айлантирилган. Мазкур партия ташкилотлари дала шийпонларида оммавий-сиёсий ишларни тўғри йўлга қўйган ҳолда кўргазмали агитациядан ибратли фойдаланиб, лекция пропагандасининг таъсирчанлигини оширишда бир мунча муваффақиятларни қўлга киритдилар. Яқинда район партия комитети «Ленин йўли» колхози партия ташкилотининг дала шийпонларида олиб бораётган оммавий-сиёсий ишларини кўриб чиқиб, райондаги колхоз ва совхоз партия ташкилотларига шу колхознинг тажрибасини кенг ёйишни топширди.

Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишида коммунистлар етакчилик қилмоқдалар. Агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириш, унинг оммавийлиги, самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор қилмоқдалар. Ҳозирги даврдаги агитация ва пропаганданинг асосий мазмунини КПСС XXIV съезди томонидан кўрсатиб берилган КПСС ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсати, КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали мажлисда, Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан бўлган учрашувда сўзлаган нутқлари ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XV пленуми материаллари ташкил этмоқда.

Дала шийпони — деҳқоннинг иккинчи уйи, ҳақиқий дам олиш жойига, оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилиши лозим. Райондаги 142 та дала шийпонидан 105 таси типовой. Шулардан 81 тасида телевизор, 42 тасида холодильник, 137 тасида кутубхона, 63 тасида сотувчисиз дўкон, 15 тасида спорт майдончаси, 132 тасида ошхона мавжуд. 122 дала шийпони газ плиталари билан таъминланган.

«Партия XXII съезди» колхозининг уста пахтакори Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Содиқ Йўлдошев етакчилик қилаётган 4-бригада дала шийпони ҳам намунали маданий дам олиш жойи ва оммавий-сиёсий ишлар марказига айлантирилган. Сиёсий ахборотчи Бахтиёр Қўшбоев тез-тез бригадада меҳнаткашларнинг меҳмони бўлиб туради. Унинг «КПСС тинчлик программаси амалда», «Хўжалик экономикаси ва колхозчи даромади» каби темадаги суҳбатлари колхозчилар томонидан мароқ билан тингланди. Бу суҳбатлар колхозчиларни ғайрат билан ишлашга руҳлантирмоқда. Ўтган қишлоқ хўжалик йилида бригадада ҳар гектар ердан 45 центнердан хирмон кўтарилди. Бу йилги марра 50 центнер. Оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларнинг амалий кучи ҳам шу натижаларда кўринмоқда.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари кўргазмали агитацияни идеология ишининг ҳозирги талаблари даражасига кўтариш учун барча имкониятларни сафарбар этмоқдалар. Мазмунли плакат, турли темалардаги панно, яхши безатилган стенд, мамлакатимизнинг сиёсий ва хўжалик кўрсаткичларини тез ва образли формада киши онгига етказишга ёрдам бермоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан оммавий-сиёсий ишлар янада кучайтирилмоқда. Бу планга асосан шаҳарлар, қишлоқлар, жамоат жойлари, бадиий кўргазмали агитация воситалари билан безатилади. Ҳозир Бектемир, Тўйтепа шаҳарлари, Туябўғиз, Янгиҳаёт посёлкаларида юбилей йилининг мажбуриятлари, халқлар дўстлиги, тинчликни акс эттирувчи катта-катта паннолар ўрнатилди. Шунингдек, барча дала шийпонларида социалистик мажбуриятлар, тўққизинчи беш йиллик вазифалари, дўстлик, тинчлик ҳақидаги шиорлар, плакатлар мавжуд. Район партия комитети кўргазмали агитациянинг таъсирчанлигини оширишга алоҳида аҳамият бермоқда. Райком бюросида кўргазмали агитацияни яхшилаш чоралари тўғрисида масалалар кўриб туриляпти. Бу борада ҳам ишларни намунали ташкил қилган партия ташкилотлари бор. Масалан, Тўйтепа металлконструкциялари заводи, 56-автотранспорт корхонаси, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси, Охунбобоев номли, «Полярная звезда» колхозлари шулар жумласидандир.

Оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар район партия комитетининг доимо диққат-марказида. Райком бюро йиғилишлари ва мажлисларида идеология ишининг муҳим масалалари муҳокама қилиниб, уларни янада такомиллаштириш учун тадбирлар белгиланиб турилади. Сўнгги бир ярим ой ичида кўргазмали агитация, дала шийпонлари каби масалалар район партия комитетининг бюросида атрофлича кўриб чиқилди. Дала шийпонлари мудирлари семинари ўтказилиб, уларга дала шийпонлари ишини яхшилаш юзасидан конкрет кўрсатмалар берилди.

Шу кунларда районимиз меҳнаткашлари пахта, дон, гўшт, сут, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йили учун зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар. Ана шундай қизғин ва масъулиятли кунларда дала шийпонларини оммавий-сиёсий, маданий-ташкилий ишларнинг марказига айлантириш учун қўшимча тадбирлар кўрамиз ва меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтирамиз.

М. ХЎЖАЕВА,
Ўрта Чирчиқ район партия комитети агитация-пропаганда бўлимининг мудири.

ОЛИС ЙЎЛЛАР

Ўз касбига меҳр қўйган кишининг суҳбатини тинглаш ҳамиша завқли. Чунки у қилаётган ишлари тўғрисида, касбининг ташвишлари ва мароқли томонлари ҳақида тўлиб-тошиб ҳикоя қилади. Жаббор ака ҳам худди шунақа: тенгқурлари орасидами, қариялар орасидами, қаерда бўлмасин, иш тўғрисида гап очилиб қолса, машинасини мақтаб кетади. Унинг суҳбатида жон бор. Жаббор Аҳмедов йигирма икки йилдан бери машина рулини бошқаради.

Жаббор ака бошқараётган «ГАЗ—52» маркали, «74—20 ТШГ» номерли машина саккиз йилдан бери ремонтсиз ишляпти. Бундай натижага эришиш осон гап эмас. Худди шунинг учун ҳам Ж. Аҳмедовни ҳамкасблари, бутун коллектив ҳурмат қилади, ишбилармон шофер, меҳрибон устоз, деб тилга олишади. Жаббор ака шу кунларда тўққизинчи бешйиллик юк ташиш планларини бажариб қўйиб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқда. У ўтган уч йилда ўз машинаси билан 39 минг сўмлик иш бажарди.

...Боягина ер-кўкни ларзага солган момақалдироқдан кейинги ёмғир кўчаларни мусаффо қилиб кетди. Булутларни қувиб кўкда ярақлай бошлаган қуёш нурида асфальт чиннидек ярқирайди. Жаббор ака шу йўлдан машинасини пункт томон елдириб кетяпти. Хаёлан эса ўтмишига, ўзи 25 йил ичида босиб ўтган минглаб километр йўлларга назар ташлайди. Бу йўллар — жуда олис йўллар...

Ўрта Чирчиқ районидаги Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқув-тажриба хўжалигида Жаббор акани танимайдиган киши йўқ. Бу ердаги кўпгина шофёрлар ҳам унинг шогирдлари. Қ. Аҳмедов, С. Раҳимов, М. Ғофуров, Н. Алигейдаров каби шофёрлар Жаббор акани устоз, деб ҳурмат қилишади. Ўзлари тажрибали мутахассис бўлиб етишганликларига қарамай, ҳануз устозлари ҳузурига маслаҳат сўраб келиб туришади.

Кейинги йилларда ўқув хўжалигида бунёдга келган кўплаб турар-жой бинолари, магазинлар, маданий-маиший ҳамда маъмурий биноларни тиклашда шофер Ж. Аҳмедовнинг ҳиссаси катта. У ҳозир республика олтин тўйига муносиб меҳнат совғалари билан бориш учун зиммасига оширилган мажбурият олиб ишлаяпти.

А. ҚОДИРОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИ

„МУХБИР"— КОРРЕСПОНДЕНТ

«Совет Ўзбекистони» газетаси ва Ўзбекистон Журналистлар союзи нашри «Мухбир» — «Корреспондент» журналининг июль ойи сони босмадан чиқди. Журнал «Газетада партия турмуши бўлими» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«Журналистларнинг юбилей йўқламаси» рубрикаси остида бу гал журнал Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари В. Есиннинг «Масъулиятни тарбиялайлик» сарлавҳали мақоласини босган. Мақола автори область журналистлари олиб бораётган ишлар ҳақида батафсил тўхталган. Юқоридаги рубрика остида журнал Фарғона областидан яна бир қатор мақолалар эълон қилган.

Журнал район газеталари саҳифаларида босилаётган мақолаларни анализ қилишда давом этиб, бу гал «Очерк яратувчи сўз» сарлавҳали мақолани журналхонлар эътиборига ҳавола қилган. «Беш йиллик қурилишларида», «Ишчи-деҳқон университети», «Газеталар саҳифаларида», «Журналист ва ёзувчилар клуби» каби рубрикалар остида ҳам қизиқарли мақолалар берилган.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАЙЛИК

Яқинда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети XV пленуми «Республика партия ташкилоти идеология ишининг аҳволи ва КПСС XXIV съезди қарорлари асосида уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Оққўрғон район партия комитетининг III пленуми шу масалага бағишланди.

Район партия комитетининг биринчи секретари А. Икромов «КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленумлари қарорлари асосида район партия ташкилотларида идеология ишининг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди. Нотиқ бу борада эришилган ютуқларни тилга олиш билан бирга, район партия ташкилотлари олдида турган муҳим ишлар ҳақида батафсил тўхталиб ўтди.

Доклад юзасидан сўзга чиққан Алимкент пахта тозалаш заводи партия ташкилотининг секретари Л. Хапусова, район халқ маорифи бўлимининг мудири М. Сафаров ва бошқа ўртоқлар ўз ташкилотларида идеология ишини янада яхшилаш мақсадида қилинган ишлар ва амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида сўзладилар.

Пленумда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ИЛҒОР ТАЖРИБА, ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Оҳангарон район партия комитетининг навбатдаги бўлиб ўтган III пленумида «КПСС XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришда илғорлар тажрибаларини кенг жорий этиш ва илмий-техника прогрессини тезлаштиришда район партия ташкилоти олдида турган вазифалар» деган масала кўриб чиқилди.

Шу масала юзасидан район партия комитетининг биринчи секретари К. Аъзамов доклад қилди. У ўз нутқида илғорлар тажрибаларини оммалаштириш, илмий-техника янгиликларини ишлаб чиқаришга тезкорлик билан жорий этишда катта муваффақиятларга эришаётган хўжалик коллективларининг ибратли ишларини таъкидлади. Шу билан бирга илғорлар тажрибаси, илмий-техника янгиликларини ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш билан етарли шуғулланмаётган партия ташкилотларини танқид қилди. Нотиқ ҳар бир хўжалик, участка, бригада коллективлари коммунистлари фан ва техника ютуқлари, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга тезкорлик билан жорий этиш ва кенг ёйишда ташаббускор бўлишлари кераклигини яна бир бор қайд қилди. Коммунистларнинг ижодкорлиги, активлигини оширишда партия ташкилотлари ғоявий-сиёсий жиҳатдан қатор тадбирларни амалга оширишлари лозимлигини айтиб ўтди.

Доклад юзасидан сўзга чиққан 2-«Оҳангарон» совхози партия ташкилотининг секретари Т. Холтоев, «Олмалиқ» совхози бригада бошлиғи Х. Анорқулов, 4-«Оҳангарон» совхозининг бош иқтисодчиси А. Абдураззоқов ўртоқлар хўжаликларда техника тараққиётини янада яхшилаш, илғор тажрибаларни кенг пропаганда қилиш бўйича ўз тажрибалари ҳақида гапирдилар.

КУН ТАРТИБИДА ҚЎЙЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАСИ

«Ленинский путь» колхозида Юқори Чирчиқ район партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда район партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ П. Мирсолихов «Район колхозлари ва совхозларида қўйчиликни ривожлантириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятнинг бажарилиши ва қўйчиликни янада ривожлантириш тадбирлари» тўғрисида доклад қилди.

Докладчи чорвачиликнинг бу соҳасида социалистик мусобақанинг қандай йўлга қўйилганлиги, эришилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликларни йўқотиш йўллари ҳақида атрофлича сўзлади. Музокараларда «Правда» колхозининг бош зоотехниги О. Ким, Энгельс номли колхознинг бош чўпони Р. Муждабоев, «Коммуна» колхозининг бош зоотехниги Х. Ҳайитметов, район ветеринария шифохонаси бош врачи Н. Алимов ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар.

Йиғилишда муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

МУСОБАҚАДОШЛАР УЧРАШГАНДА

Мусобақалашишдан мақсад — умумий юксалишга эришишдир. Шу туфайли ҳам колхоз правлениеси ва партия ташкилоти мусобақанинг оммавийлиги, самарадорлигини, изчиллигини таъминлаш учун курашиб келмоқда.

— Биз, — дейди колхоз раиси Абдусаттор Абдужабборов, — бу йил қўшни «Ленинизм» колхози билан мусобақа боғладик. Ҳар ўн-ўнбеш кунда бир-бирларимизнинг далаларимизда бўлиб, ишнинг боришини кузатиб, ўзаро маслаҳатлашиб турамиз. Бу ҳар икки хўжаликка ҳам катта ёрдам бераётир. Айниқса, чигит экиш, уни ундириб олиш кезларида мусобақадошлар ўз ёрдамларини аямадилар.

...Июнь ойининг охирлари эди. «Партия XIX съезди» колхози раиси Абдусаттор ака ҳамда илғор бригада бошлиқларидан Жумабой Сидиқов, Турсунбой Раҳмоновлар «Ленинизм» колхозининг далаларида бўлдилар.

— Биз ўшанда, — дейди Жумабой ака, — қўшниларимизнинг ишидан кўп ҳурсанд бўлдик. Улар ўтган йилги хатолардан тўғри хулоса чиқариб, кўчатларни бутлаб олишибди. Ҳар гектар ерда 100 минг тупгача кўчат сақлаб қолинмоқда. Биз дала айланар эканмиз, паст-баланд карталарни моҳирлик билан суғораётган сувчиларни ҳам кўрдик. Сув камчил бўлаётган бу йилги шароитда исрофгарчиликка йўл қўймаслик учун қандай тадбирларни амалга ошириш зарурлиги ҳақида маслаҳатлашиб олдик...

Куни-кеча эса қўшни колхоз вакиллари бу колхознинг пахтазорларида бўлдилар. Мана, Аҳмад Душабоев бошлиқ бригада далалари. Мусобақадошлар ҳар гектар ерда 100 минг тупдан ортиқ кўчат борлигини чамалаб мамнун бўлдилар. Аҳмад ака уларга ўз ишлари ҳақида сўзлаб берди. Бу йил кўклам анча оғир келди. Салкам 200 гектар ерга экилган чигит ниҳолларини дўл уриб кетди. Лекин, коммунист бошлиқ бригада миришкорлари бўш келишмади. Улар шошилинч тадбирлар кўришди. Чигит қайта экилди. Кўчатларнинг бут бўлиши учун кураш қизитиб юборилди. Шу кунларда эса ҳамманинг эътибори суғоришга қаратилган. Ривожланишдан орқада қолган ғўзаларга шарбат суви берилди. Натижада бундай ғўзалар ҳам яхши ғўзалар қаторига етказиб олинмоқда.

— Бу йил машинада қанча пахта терилади?

— Ўтган йили, — деб жавоб берди раис мусобақадошлар саволига, — жами ҳосилнинг 72 процентини машинада терган эдик. Ҳар бир машина билан ўртача 100—105 тоннадан пахта терилганди. Бу йил кам деганда 2400 тонна пахтани машинада терамиз. Шу кунларда машина теримига ҳам қизғин тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Мусобақадошлар ўша куни колхознинг бошқа бригадаларида ҳам бўлдилар. Сувчиларнинг маҳоратига қойил қолдилар. Суғоришдаги тажрибалар улар учун ҳам кўп фойда келтиришини айтдилар.

Чиндан ҳам Бўка районидаги «Ленинизм» ва «Партия XIX съезди» колхозлари ўртасидаги мусобақа ижодий ва оммавий тус олмоқда. Мусобақа жараёнида ҳар икки хўжалик миришкорлари бир-бирларига катта мадад бермоқдалар.

А. ЭРНАЗАРОВ.

ДЕПУТАТЛАР СТАТУСИ АМАЛДА

Партия XXIV съездида депутатларнинг ролини оширишга алоҳида эътибор берилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев Советларнинг барча звеноларидаги депутатлар статусини аниқ белгиловчи Қонун ишлаб чиқариш тўғрисида фикр юритган эди. Ана шундай Қонун социалистик давлат фаолиятида биринчи бор қабул қилинди. Депутатлар статуси тўғрисидаги давлат актида халқ ишончли вакилларининг вазифалари, наказларга бўлган муносабатлари, ижтимоий бурчлари, корхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари билан депутатлар орасидаги муносабат усуллари аниқ ифода этилди.

Қонуннинг 6-моддасида депутатнинг сайловчилар олдида мунтазам ҳисоб бериб туриши ҳақидаги принцип олдинга сурилган. 8-моддага кўра эса депутат давлат коллегиал ваколат органининг вакили сифатида Совет фаолиятида, доимий комиссиялар ва Советларнинг бошқа органлари ҳаётида активлик кўрсатиши кераклиги қайд этилган. Совет ўз депутатининг тегишли қарор ва топшириқларини қандай бажарганлиги билан қизиқади ва қарорларнинг ижросини ундан талаб қилади. Совет давлати ҳар бир депутатга ўз ҳуқуқ ва бурчларидан тўла фойдаланиш учун кенг имконият яратди.

Яқинда Янгийўл шаҳар ижроия комитетида депутатлар статуси тўғрисидаги Қонуннинг қандай амалга оширилаётганлиги билан қизиқдик .Шаҳар ижроия комитети, унинг бошқармалари партия ва ҳукуматимизнинг қатор кўрсатмаларини ҳаётга татбиқ қилган ҳолда депутатлар статуси билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этиш юзасидан тегишли тадбирларни амалга оширяптилар. Шаҳар ижроия комитети қонун қабул қилинган кунданоқ зарур тадбирларни ишлаб чиқди ва бу тадбирлар асосида халқ хўжалигига раҳбарлик қилишда доимий комиссиялар ва депутатлар активлигини оширди.

Маҳаллий Советларга сайловлар вақтида шаҳар Советига 162 депутат сайланган эди. Сайловолди учрашувлари вақтида уларга 84 наказ топширилди. Шаҳар ижроия комитети шаҳар Совети депутатларига берилган наказларнинг бажарилиши борасида алоҳида ғамхўрлик кўрсатди. Бунинг учун ижроком махсус план ишлаб чиқиб, ўзининг биринчи сессиясида уни тасдиқлади. Планда асосий эътибор депутатларнинг ўз вақтида сайловчилар олдида ҳисоб бериб туришларига қаратилди.

Шаҳар Советининг барча депутатлари депутат статуси тўғрисидаги Қонунга кўра ўз сайлов округларида бир мартадан ҳисоб бердилар. Статусга риоя қилиш натижасида депутатларнинг корхона, ташкилот ва муассасалардаги активлиги ошди. План ва мажбуриятларни бажаришда улар ташаббус кўрсата бошладилар. Шаҳар Советининг анчагина депутатлари ўз сайловчилари ва меҳнаткашларининг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлишди. Шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг тикувчиси М. Алибоева, нон заводининг ишчиси Н. Исмоилов, 5-автобаза шофери А. Калонов сингари депутатлар шулар жумласидан. Халқ хўжалигининг план ва мажбуриятларини бажаришда ўрнак кўрсатганликлари учун қатор депутатлар орден ва медаллар билан тақдирландилар.

Биз юқорида қайд қилиб ўтганимиздек, депутатлар зиммасида бўлган 84 наказдан анчагинаси бажарилди. Улардан баъзилари эса халқ хўжалик планига киритилган. Хусусан, 240 ўринли болалар боғчаси, 1104 ўринли мактаб, Файзнобод территориясида иккиқаватли универмаг ва бошқа савдо объектлари қуриш мўлжалланди. Наказларни бажариш юзасидан ўтказилган ташкилий ишлар туфайли ўн бир ой ичида 50 та наказ бажарилди.

Шаҳар Советининг кўпгина депутатлари корхона ва ташкилотларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив иштирок этяптилар. Масалан, И. П. Илюхин, А. С. Исмоилова, А. П. Шубин, У. С. Бакирова, Д. М. Муродова сингари депутатлар меҳнаткашлар орасида партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини пропаганда қилишда намуна бўлаётирлар. Совет сессиясида депутатлар наказларини қандай бажараётганлиги тўғрисидаги ҳисоботлар тингланади.

Шаҳар ижроия комитети Қонунга кўра бир территорияда жойлашган кўпгина ташкилотлар ва корхоналар фондларини бирлаштириб уларни аниқ мақсад сари йўналтирмоқда. Яқинда шаҳарнинг санитария аҳволини яхшилаш, уни ободонлаштириш ишларига қатор корхоналар маблағлар ажратдилар. Шанбаликлар, ободонлаштириш ойликлари ўтказиш одат тусига кириб қолди. Бу тадбирлар туфайли кўпгина кўчалар кўркига-кўрк қўшилди, тротуарлар тартибга келтирилди. Шаҳарнинг марказий кўчаси бўйлаб жойлашган уйларнинг фасадлари ремонтдан чиқарилди.

Қонун кучга киргандан бошлаб доимий комиссиялар томонидан шаҳар Советига 86 масала тайёрланди ва кўриб чиқилди. Шаҳар ижроия комитетида депутатлар ўқиши яхши ташкил этилди. Машғулотлар программасида лекция ва докладлардан ташқари корхоналарни бориб кўриш, бевосита ишлаб чиқариш жараёнлари билан танишиш режалари ҳам бор. Машғулотлар вақтида депутатлар асосий эътиборни совет қонунчилигини ўрганиш, депутатлик фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларни чуқур билиб олишга қаратмоқдалар. Машғулотларни қизиқарли ўтказиш мақсадида тажрибали мутахассислар, прокуратура, суд ходимлари жалб этилаётир.

Шаҳар ижроия комитетининг қонунчиликни ўрганиш бўйича олиб борган ишлари якуни область ижроия комитетида кўриб чиқилди. Область ижроия комитети Янгийўл шаҳар ижроия комитетининг бу борадаги ишларини маъқуллади.

Депутатлар билан ишлашдаги бундай ранг-баранг формалар халқ вакилларининг активлигини ошириш, ўз бурчига ҳамиша масъулият билан муносабатда бўлишда муҳим роль ўйнайди.

Қ. ТУРСУНОВ,
Область ижроия комитети ташкилий инструкторлик бўлими мудирининг ўринбосари.

БОҒЛАР САҲОВАТИ

Тошкент яқинидаги Охунбобоев номли колхоз боғбонлари пойтахт меҳнаткашларига кўплаб мева ва узум етказиб бериш йўлида йил сайин яхши натижаларга эришиб келмоқдалар. Бултур бу колхоз токзорларидан жуда кўп ширин-шарбат узум йиғиб олинди.

Токзорларда асосан кекса соҳибкорлар меҳнат қилишади. Улар ток тараш, хомток қилиш сирларини бир неча йиллик меҳнатларида жуда пухта эгаллаганлар. Отахонлар қўли теккан ток новдалари йил сайин яхши ҳосил бермоқда.

Уста боғбонлардан Раҳматали Иброҳимов, Олим Исмоилов, Абдуқодир Абдурасулов, Собура Охунова, Абдуолим Абдужаббoровлар ўзларининг фидокорона меҳнатлари, мўл ҳосил етиштириш йўлидаги ғайрат ва шижоатлари туфайли қишлоқ аҳолиси ўртасида обрў-эътиборга сазовор бўлганлар.

— Бу йилги социалистик мажбуриятимизга кўра гектаридан 14 тоннадан сархил узум етиштирмоқчимиз, — дейди коллективлаштириш ветерани, боғдорчилик бригадасининг бошлиғи Абдураҳмон Аҳмедов,

— Биз ўз сўзимизнинг устидан чиқиш учун шу кунларда боғлардаги ишни юқори сифатли ўтказмоқдамиз. Хомток қилишда ишлаётган боғбонларимиз ўз ишларини жуда яхши бажармоқдалар. Биз бундан ташқари ёш боғлардаги дарахтлар қатор ораларида помидор, картошка, бодринг ва бошқа экинлар экиб ўстирмоқдамиз. Бу — ердан кўпроқ унум олишда, деҳқонлар даромадини оширишда катта роль ўйнамоқда.

Республикамизда катта тўй бўладиган юбилей йилида колхоз боғбонлари мусобақадош «Ленин йўли» колхози боғбонлари билан ҳамжиҳатликда ишлаб юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашаётирлар.

М. ЭГАМБЕРДИЕВА,
Калинин райони.

10 МИНГ ТОННА СИЛОС УЧУН

3-«Оҳангарон» совхозининг коллективи бу йил қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ғалла ўриш ва давлатга дон топшириш тез суръатлар билан ўтказилмоқда. Баҳорикор ерларга экилган ғалладан яхши ҳосил етиштирилди. Совхоз кейинги беш кунликда область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Совхоз ғаллакорлари барча майдонларда ғаллани тез кунлар ичида ўриб-йиғиб олиш ва давлатга планда белгиланганидан анча кўп ғалла топширишни мўлжалламоқдалар.

Совхозда давлатга картошка, сут, гўшт топшириш ярим йиллик планлари ҳам ошириб бажарилди. Дағал хашак тўплашда катта муваффақиятлар қўлга киритилди.

Совхоз чорвадорлари бу йил суғориладиган ерлардан мўл ем-хашак етиштиришга айниқса катта эътибор бермоқдалар. Совхозда 239 гектар ерда маккажўхори экилиб яхши парвариш қилинмоқда. Маккажўхорикорлар планда белгиланган 5200 тонна ўрнига 10 минг тонна силос тайёрлашга қарор қилдилар.

Совхознинг барча бўлимларида ҳозир чорва молларидан мўл маҳсулот олиш ва планда белгиланганидан анча кўп миқдорда ем-хашак тайёрлаш, шунингдек сифатли озуқа ҳисобланган сенаж ва силос бостириш ишлари ҳар қачонгидан ҳам қизғин бормоқда.

Ш. ХИДИРОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

РЕСПУБЛИКАНИНГ БИР ЙИЛЛИГИ

ҚОБУЛ, 17 июль. (ТАСС). Бугун афғон халқи республика эълон қилинганлигининг бир йиллигини нишонламоқда.

Афғонистон давлатининг бошлиғи ва республика бош министри Муҳаммад Довуд бошчилик қилаётган республика раҳбарлиги дастлабки кунларданоқ мамлакатда туб социал иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш йўлини ўтказиб келмоқда. Бу туб социал-иқтисодий ўзгаришлар аҳолининг турмуш даражасини оширишга қаратилгандир. Шу мақсадда ҳукумат мамлакатда ўз саноатини барпо этишга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга оширди. Ўтган давр ичида давлат секторининг салмоғи анча кўпайди, хўжаликнинг етакчи тармоқларида ишни мувофиқлаштирувчи ва планлаштириш проблемасини ҳал қилувчи олий иқтисодий кенгаш тузилди.

Афғонистон меҳнаткашлари янги ҳаёт қуришда дўст Совет Иттифоқининг мадади ва ҳамкорлигига таянмоқда. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган СССР Афғонистондаги янги республика тузумини биринчи бўлиб таниди. Мамлакатда СССР ёрдами билан 80 га яқин корхона қурилмоқда ёки ҳозирдаёқ қурилди. Мозори-Шарифда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган азотли ўғитлар заводи ва иссиқлик электр станцияси яқинда расмий очилди. Афғонистонда энг йирик бўлган Наглудаги ГРЭСнинг тўртинчи турбинаси фойдаланишга топширилди.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 17 июль. (ТАСС). БМТ Хавфсизлик Кенгаши Греция Кипрнинг ички ишларига қуролли аралашганлиги муносабати билан кеча кечқурун шошилинч мажлис ўтказди. Грециянинг Кипр ички ишларига бундай қуролли аралашуви шу районда тинчлик ва хавфсизлик учун жиддий хавф-хатар туғдирмоқда.

БМТ Бош секретари К. Вальдхайм оролдаги БМТ вакилларидан олган ахборот асосида грек офицерлари қўмондонлиги остидаги миллий гвардия республиканинг қонуний ҳукуматига қарши исён кўтарганлигини айтиб берди. У Кипрдаги воқеалар халқаро тинчликка ва хавфсизликка таҳдид солаётганлигини ҳамда БМТни жиддий ташвишга солаётганлигини таъкидлаб ўтди.

Кипр вакили З. Россидес Хавфсизлик Кенгашини оролда ўт очишни тўхтатиш ва тартибни тиклаш юзасидан шошилинч чоралар кўришга чақирди.

Совет вакили В. С. Сафрончук исён учун жавобгарлик грек ҳарбийлари, Греция ҳукумати зиммасига тушади, деди. У Хавфсизлик Кенгашини грек ҳарбийларининг Кипр Республикаси ички ишларига қуролли аралашувини дарҳол тўхтатишга ва грек ҳарбий хизматчиларини сира кечиктирмай Кипрдан олиб чиқиб кетишга қаратилган зарур қатъий чораларни дарҳол кўришга даъват этди.

Бошқа бир қанча делегатлар сўзга чиққанларидан кейин Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси ёпилди. Навбатдаги мажлис ўтказиладиган кун маслаҳатлашиб олинганидан кейин эълон қилинади.

КИПРДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 17 июль. (ТАСС). Кипрдан олинаётган хабарлар президент Макариос қонуний ҳукумати тарафдорлари ҳамда хавфсизлик ва полиция кучларининг, унга содиқ бўлган бўлинмаларнинг қаршилик кўрсатиши давом этаётганлигидан далолат беради. Жанглар Пафосда ва бир қанча аҳоли пунктларида олиб борилмоқда. Кураш тенг бўлмаган шароитда олиб борилмоқда: қонуний ҳукумат тарафдорлари исёнчиларнинг танклари ва артиллериясига фақат енгил қуроллар билан қаршилик кўрсатишлари мумкин.

Хабар берилишларича, ўтган тун бўйи Никозиянинг бир қанча кварталларида отишмалар бўлган. Вайрон қилинган уйлар, ёндириб юборилган автомашиналар, снаряд илма-тешик қилиб юборган президент саройининг ёнгиндан қорайиб кетган деворлари, отилган гильзалар, ўқ-дорилардан бўшаб қолган қутилар билан тўлган кўчалар Кипр пойтахтида қаттиқ жанглар бўлганлигидан далолат беради. Бу ерда олинган маълумотларга кўра жанглар натижасида кўплаб киши ўлдирилган ва ярадор қилинган.

Бу ерда янги олинган маълумотларга кўра, исёнчилар ўзлари қўлга олган президент Макариос тарафдорларини отиб ўлдирмоқдалар, қаттиқ қийнамоқдалар ва таҳқир қилмоқдалар.

Никозияда исёнчилар эълон қилган комендантлик соати давом этмоқда. Исёнчиларнинг танклари шаҳарнинг барча стратегик жиҳатдан муҳим пунктларини эгаллаб турибди. Орол ҳамон ташқи дунёдан узиб қўйилган. Кипр пойтахти барча бошқа мамлакатлар учун ёпиб қўйилган ва унинг халқаро аэропорти ишламаётган бўлса ҳам кеча бу ерга Афинадан грек офицерлари тушган транспорт самолёти келди. Бу эса, шу ерда кўрсатиб ўтилганидек, Афина ҳарбий маъмурлари исёнчиларнинг ҳаракатларини қўллаб-қўлтиқлаганликларини ва бевосита қувватлаётганликларини тасдиқлайди.

Маҳаллий хабардор доиралар исёнда грек офицерлари асосий роль ўйнаганлигини таъкидламоқдалар. Афиналиклар грек офицерларини бунинг учун Кипрга махсус юборганлар. Шу нарса ҳам маълумки, миллий гвардия деб аталмиш гвардия командирлар составини ташкил этган грек армиясининг 650 нафар офицери олий мартабали грек қўмондонлиги билан маҳкам боғланган бўлиб, ундан барча буйруқ ва йўл-йўриқлар олиб турибди. 15 ва 16 июль кунларида бўлиб ўтган жанглар вақтида орол мустақил деб эълон қилингандан буён Кипрда турган грек армияси бўлинмаларининг танклари ҳам иштирок этди. Ана шу фактларнинг ҳаммаси грек ҳарбийлари мустақил Кипр давлатининг ички ишларига аралашганлиги учун бутун масъулият Афина зиммасига тушаётганлигидан далолат беради.

Ливан тараққийпарвар партиялари ва ватанпарварлик кучларининг Байрутда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: бугунги кунда Кипр халқи грек ҳарбий диктатураси қилган тўнтаришга қарши мардонавор кураш олиб бормоқда. Кипрдаги тўнтариш, деб таъкидланади баёнотда, Кипр халқининг қонуний президенти архиепископ Макариосга қарши қаратилгандир. Президент Макариос оролнинг араб халқлари ишларига аралашиш учун таянч базасига айлантирилишига ҳамиша қарши чиқди ва арабларнинг империализмга ва сионизмга қарши курашида уларни қатъий қўллаб-қувватлади.

АНҚАРА, 17 июль. (ТАСС). Туркия президенти Ф. Корутурк Кипрдаги ишларга туркиянинг ҳарбий аралашуви имкониятлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилмоқ учун эртага Туркия парламенти ҳар икки палатасининг фавқулодда қўшма мажлисини чақиришга қарор қилди.

Туркия жамоатчилиги ва матбуоти оролдаги воқеаларга катта эътибор бермоқдалар. Афина генераллари, деб ёзади «Миллиёт» газетаси, ўз мамлакатида диктатура ўрнатганидан кейин Кипрдаги демократик режимни тугатишга ва президент Макариосни ағдариб ташлашга қарор қилдилар. Президент Макариос Афинанинг Кипрни ўз назорати остига олиш йўлидаги интилишларига доимо қарши чиқиб келганлиги яхши маълум.

Газета хабарларига қараганда, Туркиянинг жанубий соҳилида Туркия қуролли кучларининг пиёда, артиллерия ва десант қисмлари тўпланмоқда.

АНГЛИЯ ҲУКУМАТИ БИЛАН МАСЛАҲАТЛАШМОҚ УЧУН

АНҚАРА, 17 июль. (ТАСС). Туркия Бош министри Булент Эжевит Кипрдаги аҳвол тўғрисидаги масала юзасидан Англия ҳукумати билан маслаҳатлашмоқ учун бугун Лондонга учиб кетди.

ЭЖЕВИТ ЛОНДОНГА КЕЛДИ

ЛОНДОН, 18 июль. (ТАСС). Туркия Бош министри Булент Эжевит 17 июль куни кечқурун бу ерга келди. У Кипрдаги аҳвол масаласи юзасидан Англия ҳукумати билан маслаҳатлашади.

ПРЕЗИДЕНТ МАКАРИОСНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ЛОНДОН, 17 июль. (ТАСС). Кипр президенти архиепископ Макариос бугун Англияга келди. У бу ерга келиши биланоқ мухбирларга баёнот бериб, Кипрдаги ҳарбий тўнтаришни Афина ҳарбий режими ташкил этганлигини ва миллий гвардияда хизмат қилаётган грек офицерлари амалга оширганлигини айтди. «Улар президент саройини миномётлардан ва бошқа қурол турларидан ўққа тутиб, мени ўлдирмоқчи бўлдилар, — деди Макариос. — Ҳужум натижасида сарой вайрон бўлди. Улар радио орқали мени ўлдирилди деб хабар қилдилар, аммо кўриб турибсизларки, мен тирикман». «Мен Кипрнинг сайлаб қўйилган президентиман» — деб таъкидлади Макариос.

Архиепископнинг айтишича, у президент саройидан чиқиб, Пафос шаҳрида яширинган, шу ерда туриб радио орқали Кипр халқига бир неча бор мурожаат қилган. «Кеча эрталаб, — деди у, — миллий гвардиянинг ҳарбий кемаси радиостанцияга ўт очиб, уни вайрон қилди. Айни вақтда бронемашиналар ва танклар Пафосга қараб кела бошлади».

Кипр президенти Кипр халқи билан бирга Кипрда қолишни истаганлигини, аммо вазият уни оролдан чиқиб кетишга мажбур қилганлигини уқтирди. Мен греклар хунтаси қўлига тушишни истамаганлигим учун ҳам Кипрдан чиқиб кетишни афзал кўрдим, деди Макариос. Фикримча, яширин тарзда ишлашга ўтиш тўғри қарор бўлмас эди, деди у. Мамлакат ташқарисида туриб мен диктатурага қарши курашаётган халқимга анча самарали ёрдам бера оламан, деб ўйлайман.

ПЕКИН ВА КИПРДАГИ ВОҚЕАЛАР

ПЕКИН, 17 июль. (ТАСС). Хитой газеталари Кипрдаги воқеалар хусусида шу пайтгача лом-мим демаётир. Икки ой олдин архиепископ Макариосни Пекинда расмий визит билан қабул қилган ва уни дўст билиб қўллаб-қувватлашга ваъда берган Хитой раҳбарлари ҳозирги кунда Кипр фожиаси ҳақида бирoнта гап айтганларича йўқ. Президент Макариоснинг барча дўст мамлакатларга мурожаат қилиб, Кипр халқининг Греция диктатурасига бўйсунишга қарши, мустақиллик ва демократик ҳуқуқлар учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш ҳақидаги даъватига Хитой Халқ Республикаси жавоб бергани йўқ.

ТЎҚНАШУВЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 15 июль. (ТАСС). Кипрлик туркларнинг «Байроқ» радиостанцияси хабар беришича, Кипрнинг Никозия, Лимасол, Фамагуста, Кирения ва Ларнака шаҳарларида президент Макариос қонуний ҳукуматининг тарафдорлари билан миллий гвардия деб аталмиш гвардиянинг грек офицерлари қўмондонлик қилаётган исёнчи қисмлари ўртасида шиддатли тўқнашувлар давом этмоқда. Макариосга содиқ бўлган полиция бўлинмалари Кипр пойтахтидаги бир қанча полиция участкаларидан исёнчиларни суриб чиқарганлар.

„ДЎСТЛИК" ГАЗОПРОВОДИ

● ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА «Дустлик» газопроводи қурилиши бошланди. Мана шу газопровод ишга туширилгач мамлакат Совет Иттифоқидан «зангори ёқилғи» олабошлайди. 130 километрни ташкил этадиган мазкур трасса қурилишида совет мутахассислари фаол иштирок этмоқдалар. 75 кишидан иборат алоҳида группа ҳозирги кунда Ньирмад (Сабольч-Сатмар области)да меҳнат қилмоқда.

Венгер ва совет қурувчилари газопровод қурилишини 1975 йил 31 мартда муддатидан илгари туғаллашни мўлжалламоқдалар. Бу — Венгрия Социалистик ишчи партиясининг бўлажак XI съезди ва Венгрия озод қилинганлигининг 30 йиллиги байрамига муносиб меҳнат совғасидир.

Суратларда: (юқорида) Венгриялик ва Совет Иттифоқидан келган ҳамкасабалар. (Пастда) Бу ерда 40 метрлик трубалар пайванд қилинади.

МТИ—ТАСС фотоси.

Серқуёш РЕСПУБЛИКАМИЗДА

ДАРЁ ДАШТГА ОҚА БОШЛАДИ

◆ ОЛОТ (Бухоро области), 17 июль. (ЎзТАГ мухбири А. ФОЗИЛОВ). Аму—Бухоро машина каналининг иккинчи навбати бўлган «Ҳамза-2» насос станциясининг қурилиш майдончасида бугун ана шу улкан ирригация иншооти ишга туширилганлигига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Олот, Қоракўл, Ромитон районларининг пахтакорлари, механизаторлари, чорвадорлари, Бухоро, Когон ва Навоий меҳнаткашлари вакиллари бу ерга келишди.

Сўзга чиққан нотиқлар қурувчиларнинг фидокорона меҳнати тўғрисида фахрланиб гапирдилар. Қурувчилар даштда кучли насос станциясини барпо этдилар, 233 километр узунликда канал очдилар. Бу улкан қурилишда бутун мамлакат иштирок этди. Новосибирск, Краматорск, Москва, Ленинград, Кемерово, Боку, Куйбишев ва кўпгина бошқа шаҳарлардаги корхоналар бу ерга машина-ускуналар юборишди.

Асрлар давомида бўш ётган неча ўн минглаб гектар ерни сув билан қондириш учун 28 миллат вакиллари даштга сув бошладилар. Сув белгиланган муддатдан бир ярим йил илгари оқизилди. 30 минг гектардан кўпроқ экинзорнинг сув билан таъминланиши яхшиланди.

Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев, «Амубухараканалстрой» бошқармасининг бошлиғи А. Хўжаев, «Югпромомонтаж» трести монтажчиларининг бригадири Н. Жўраев ва бошқалар сўзга чиқиб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон Коммунистик партияга ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга миннатдорчилик изҳор этдилар.

Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади.

Қурувчилар ва монтажчилар станциянинг иккинчи навбатини муддатидан ярим йил аввал — 1975 йилнинг июлида фойдаланишга топшириш мажбуриятини олдилар.

ИНСТИТУТ ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ

⊙ НУКУС, (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон давлат педагогика институти ҳузуридаги бирлашган ҳисоблаш маркази совхозлар тресги билан 20 минг сўмга шартнома тузди. Марказ трест учун «Электрон ҳисоблаш машиналарини қўллаш билан меҳнат ва иш ҳақини ҳисобга олиш» мавзуидаги ишни бажаради. Кўзда тутилган йиллик самара 200 минг сўм бўлиб, сарфланадиган харажатдан қарийб ўн баравар ортиқдир.

Бу марказ Орол бўйидаги олий ўқув юртида атиги бир неча йилдан бери ишламоқда. Марказ шу вақт ичида автоном республикадаги ташкилотлар, корхоналарнинг бир қанча буюртмаларини бажарди.

ИШ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН БОШЛАНСА

◆ НАМАНГАН, 17 июль. (ЎзТАГ). Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Наманган областининг юзта хўжалигида бўлдилар. Улар кўпчилик хўжаликларда сув танқислигига қарши кураш учун кўп иш қилинганлигини таъкидладилар. Уч ой ичида портлатишлар ёрдамида Катта Наманган канали иккинчи навбатининг ўзани қазилди. Бу эса — бир неча ўн минг гектар пахтазорни сув билан таъминлашни яхшилади. Ўн бешта насос станцияси монтаж қилинди. Областдаги насос станцияларининг сони ҳозирнинг ўзидаёқ юзтадан ошиб кетди.

Мусобақадош ўртоқлар Зарадарё районидаги Ленин номли совхозда, «Гигант» совхозида, Косонсой районидаги Куйбишев номли колхозда ва бошқа хўжаликларда ғўзаларнинг ривожланиши яхши эканлигини таъкидладилар. Шу хўжаликларда ҳар туп ғўзада 15—18 тадан чинбарг, тўртта-бештадан бўлиқ кўсак ҳосил бўлган. Дастлабки 10 минг гектар пахтазорда чеканка тугалланган.

Текширувчилар шу билан бирга экинларни парвариш қилишда йўл қўйилган бир қанча камчиликларни ҳам аниқладилар. Норин ва Уйчи районларидаги баъзи бир хўжаликларда сув исроф қилинмоқда. Норин районидаги «Октябрь» колхозида катта майдондаги ер қовжираб қолганлигига қарамай, суғориш ишлари ёмон аҳволда.

Андижон пахтакорларининг вакиллари ўзаро текшириш натижалари тўғрисида Наманган область партия комитетининг бюросида ахборот бердилар.

МЎЪЖИЗАЛАР ВОҲАСИ

Ниліий гумбазлари кўк
ичида кўк,
Ложуворд осмонида чиний
кабутар,
«Самарқанд сайқали рўйи
замин аст»,
Шарқнинг кўрки бўлган
тарихий шаҳар —

мана бугун Тошкентга меҳмон бўлиб келди. Ўзи билан бирга бўлажак катта тўйга тайёрланган тўёналаридан намуналар ҳам олиб келди.

Самарқанд довруғи азалдан бутун оламга машҳур. Зукко одамлари яратган ноёб обидаларга ҳамма қойил. Бу обидаларда инсон меҳнати, унинг ақл-заковати мужассам. Кўҳна шаҳар қиёфаси советлар замонида яна ҳам гулдек очилиб кетди. Озод меҳнат туфайли ажойиб мўъжизалар яратилди.

Ҳозир областда қарийб 130 та саноат корхонаси ишлаб турибди. Бу корхоналарда тайёрланаётган маҳсулотлар иттифоқимиз оша чет элларга ҳам юборилмоқда. Сўнгги йилларда янгидан лифтсозлик, чинни буюмлари, рўзғор холодильниклари заводлари, қурилиш индустрияси корхоналари ва бошқа йирик қувватлар фойдаланишга топширилди. Кўргазма залларига қўйилган ноёб экспонатларнинг ҳаммасида мана шу корхоналарнинг муҳри бор.

Область саноатчилари беш йиллик топшириқларини йилма-йил муваффақиятли бажариб келмоқдалар. Юбилей йили марралари ҳам шараф билан эгалланмоқда. Ярим йиллик топшириқ 25 июнда тўла адо этилди. Қўшимча кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Область саноати тармоғи яна ҳам кенгайиб бормоқда. Янгидан сут заводи, йирик кондитер фабрикаси, гўшт комбинати, «Хлопкомаш» заводи бунёд этилмоқда. Ҳадемай Булунғур вино-консерва комбинати қурилиши тугалланади, Ургутда гилам ва шойи ишлаб чиқариш ҳажми кенгаяди.

— Областимиз деҳқонлари бу йил 500 минг тонна «оқ олтин» хирмони яратиш ишқида меҳнат қилмоқдалар, — дейди область ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Сайдинов. — Етиштирилган ҳосилнинг 350 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилади.

Илғор агротехника қоидаларига риоя қилиш, техника ҳамда минерал ўғитлардан унумли фойдаланиш натижасида ҳосилдорлик йил сайин ортиб бормоқда. Пастдарғом районидаги К. Маркс номли колхоз бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мейли Қўчқоров ўтган йили гектар бошига 62 центнердан хирмон кўтариб, ҳаммани қойил қолдирди.

Виставка залига қўйилган экспонатларнинг бир қисми пахтачиликни ривожлантиришда қўлга киритилаётган ютуқларни рақамлар тили билан ифодалаб берилган.

Самарқанд саноати ва қишлоқ хўжалиги ривожланган илғор областгина бўлиб қолмай, йирик тарихий ва маданий марказ ҳам. Самарқанд обидаларини ўтган йили 25 минг чет эллик меҳмон кўриб кетди. Обидалар тасвири туширилган полотнолар виставка залидан ўрин олган.

Экспонатларнинг кўплари маданий ҳаётга бағишланган. Инқилобгача Самарқанд областида ҳаммаси бўлиб, 21 та рус-тузем мактаби мавжуд эди. Ҳозир эса областдаги 1162 та умумтаълим мактабида ҳар йили 470 минг ўқувчи таълим олмоқда. 7 та олий, 21 та ўрта махсус ўқув юртлари бағри ёшлар учун очиқ. 8 та илмий тадқиқот институтида ажойиб кашфиётлар яратилмоқда.

Ўзбекистон Халқ хўжалик ютуқлари виставкасида ўтаётган Самарқанд кунлари республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган. Шу боисдан ҳам қиёсий экспонатларга каттагина ўрин берилган. Уларга қараб беихтиёр киши тарих билан бугунги кунни бир-бирига қиёслаб кўради. Тарихан қисқа вақт ичида қўлга киритилган муваффақиятларни кўриб, қувонади.

СУРАТЛАРДА: Самарқанд области маҳсулотлари намойиш қилинаётган кўргазма зали.

А. Абалян фотолари.

ЧИНОР

Чинорда ҳосият кўп дейишади. Шу боисдан ҳам энг табаррук умрларни чинорга қиёс қилишади. Дарвоқе чинордан ҳам узоқ яшайдиган дарахт йўқ дунёда. Таниш биологларнинг айтишича, чинор икки минг йилгача умр кўрар экан.

Серкуёш Ўзбекистонимизда кекса чинорлар оз эмас. Айниқса Фарғона водийсида бу кўп йиллик ўсимликни кўплаб учратиш мумкин. Водил қишлоғидаги азим чинорнинг ёшини аниқ айтиш қийин. Танасининг айланаси 5 метрча келади. Соясида 40—50 киши бемалол салқинлай олади.

Мен яқинда хизмат билан республикамизнинг жанубига бориб қолдим. Сайроб деган тоғ қишлоғида шундай ажойиб табиат мўъжизасини кўрдим. Қишлоқ четида икки туп чинор қоматини кўкка кериб ўсарди. Уларнинг тагида муздек сувли булоқ ҳосил бўлган. Булоқ четларига тош парчалари ётқизилган, цемент билан мустаҳкамлаб қўйилган эди. Булоқнинг шишадек тиниқ сувида танга балиқлар сузиб юрибди.

Чинорлар соясида салқинлаб ўтирган отахонлардан бу дарахтларнинг ёшини сўраб қолдим.

— Мен шу ерда туғилиб ўсганман, аммо бу дарахтларнинг ёшини ҳатто қишлоқнинг энг кекса қариялари ҳам билишмайди. Болалигимизда ҳам бу чинорлар худди шу кўринишда эди. Бир инсон умрича вақт ўтсада, чинорларда сезиларли ўзгариш бермаган, — деди уларнинг бири.

Аммо халқда шундай бир неча ривоят бор: бу икки чинор VII аср аввал Чингизхоннинг набираси Ботухон шарафига ўтқазилган эмиш. Иккинчи афсона бўйича чинорлар Темур даврига тааллуқли деган фикр олға сурилади. Бошқа бировларнинг гапига қараганда, чинорларни Александр Македонский аскарлари экиан бўлиб чиқади. Аслида эса бу дарахтлар тахминан 700—800 ёшдадир.

Яшин уриб шохларини жароҳатлаган бўлишига қарамай чинорлар ҳали бақувват, улардан ҳаёт нафаси уриб турибди. Шундай ноёб дарахтларни ҳисобга олиб, қонун йўли билан қўриқлашни ташкил этиш, уларни кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилсак яна ҳам яхши бўларди.

В. УРИЦКИЙ,
илмий ходим.

ЛАГЕРЬ ҚУЧОҒИДА

КПСС Марказий Комитетининг «Пионерлар ва мактаб ўқувчиларининг дам олишини ташкил этишни яхшилаш тўғрисида»ги қарори партия ва ҳукуматимизнинг ёш авлод тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигининг яна бир бор гувоҳи бўлди. Оққўрғон районида ҳам ана шу қарор юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Султон Сегизбоев номли совхозда соғломлаштириш лагери ишлаб турибди. Бундан ташқари, бир қатор хўжаликларда пионер лагерлари ва барча мактаблар ҳузурида соғломлаштириш майдончалари ташкил этилган.

Биз сўлим соҳилда жойлашган Мустафо Чачи номидаги пионерлар лагерида бўлдик. Янги типда қурилган дам олувчилар ётоқхонаси, ошхона, катта ёшдагиларга мўлжалланган соғломлаштириш хонаси, кино зали ва бошқа бинолар лагерь манзарасини яна ҳам очиб юборган. Ҳовли рўйига экилган гулларнинг ҳидлари димоққа урилади.

— Бу йил лагерда қатор қулайликлар туғдирилди, — дейди колхозлараро пионерлар лагерининг бошлиғи Э. Норжигитов. — Оромгоҳдаги катта майдон асфальтланди, боғ-роғлар барпо этилди. Янги профилактория қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бу бинода 84 ўғил-қиз дам олиб, соғлиғини тиклайди.

Ғ. ТОЖИБОЕВ.

ДЕҲҚОНЛАР МАМНУН

Яхши қўшиқ, дилрабо куй ҳамманинг дилини хушнуд этади. Шу кунларда М. Маликов бошлиқ Янгибозор маданият уйи бадиий ҳаваскорлари жойларда тез-тез концерт бериб туришибди.

Уларнинг программалари жуда хилма-хилдир. Шу кунларда маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг эллик йиллигига атаб алоҳида концерт программалари тайёрламоқдалар.

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли, «Политотдел» ҳамда «Правда» колхозларида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ҳам тез-тез дала шийпонларида бўлиб туришибди. Айниқса, тушки пайтларда колхозчилар дилларини хушнуд этмоқдалар.

Районда алоҳида агитбригада ҳам ташкил этилган. Бу агитбригада райондаги «Сўқоқ», «Кумушкон» дам олиш уйларида ўтказилаётган тадбирларда қатнашмоқда.

Редактор А. ЙСМОИЛОВ.

Александр УДАЛОВ.

БОҚИЙ МУҲАББАТ

Шунинг учун ҳам у ҳозир хотинини кўндириш учун ортиқ уринмади, чунки у ўғлини кутмасдан туриб, бу ердан бир қадам нари силжимаслигига ақли етарди.

— Хўп, майли, ухлайлик энди... Менинг юлдузим Тозагул, — деди у хотини томон ўгирилиб ётаркан. — Орқаларим ёпишиб кетди. Ухла энди, ҳадемай туриш керак.

— Ҳадеб бошингизни қотиравермай, ўзингиз ҳам ухланг.

2.

Қурбон от устида, Тозагул эса унинг ёнида отнинг жиловидан ушлаб турарди.

— Хўп, мен кетдим, Тозагул, — деди у секингина. — Ҳадемай қуёш ҳам кўриниб қолади. Жўнаш керак.

Тозагул гўё унинг гапини эшитмасди. Ўнг қўли билан отнинг жиловини ҳамон маҳкам ушлаганча чап қўли билан кўкраги устига ташлаб қўйилган ва учларига Николай подшо давридан қолган ярим тангалик, бир тангалик кумуш пуллар боғлаб қўйилган узун сочларини силаб турарди.

— Эшитяпсанми, Тозагул, жўнашим керак.

— Сизни кўчанинг бошигача кузатиб қўяман. Отдан тушмай қўя қолинг.

Лекин, у хотинининг гапига кирмай, отдан тушди ва икковлари отнинг жиловидан ушлаганча ёнма-ён боришди.

— Бугун ўн саккиз кун бўлди... — деди Тозагул хомуш бўлиб.

У индамади. Кўча бошига боргач у деди:

— Гимнастёркамни ямаб, тикиб қўйгин. Елкаси батамом чириб, узилиб тушибди. Ўзига яраша бирон-бир лахтак топарсан.

— Ҳа, эсимда бор, ҳар куни шуни тузатиб қўйишим керак, деб бир қараб қўяман. Лекин орқасига мос тушадиган яхлитроқ лахтакни қаердан олдим, деб бошим қотяпти?...

— Қараб кўргин, айни ўзига тушадиган ранг бўлмаса ҳам майли.. Ишқилиб ёпишиб тушадиган бўлса бўлгани.

У бирдан мийиғида кулиб қўйди.

— Устингизда ямоқ гимнастёрка, белингизда белбоғ ва сарпойчан ҳолатда «Қўшчи» союзининг жуда кетворган раиси бўласиз-да!

— Ҳеч нима қилмайди. Ҳадемай, кўрмагандек бўлиб кетамиз, сабр таги раҳмон, дейдилар.

— Мен ҳалиям сабрлиман. Менга қолса ҳеч нарса керак эмас-а?! Сизга керак. Ахир сиз доимо одамлар

ЎзССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

орасидасиз.. Сағал устки кўринишингиз ҳам жойида бўлиши керак... Ёки махси-калишингизни кийиб оласизми? Ахир йўқ эмас, бор-ку!

— Шуниси етмай турувди! — деди у жаҳли чиқиб ва отнинг жиловидан шундай қаттиқ тортдики, ҳатто от бошини силтаб кўтариб, сувлиғини шақиллатиб чайнаб қўйди.

— Қайтишингизда бирон чимдим туз ола келасизмикин, — деди у айбдордек узангидан ушлаб ҳижолат тортганча эрининг кўзига боқар экан. — Тузсиз арпа нони жуда меъдага уриб кетди.

— Тошкентдан олиб келишлари керак. Ваъда қилишган, — деди у қовоғини солиб.

— Бизларга-ку, ҳеч нарса эмас, тузсиз ҳам бир кунимиз ўтаверади-я. Борди-ю, Рустам келиб қоладими?

Тозагул умрида эридан бирон нарса сўрамаган эди, шунинг учун бўлса керак Қурбон бора боргунича бутун йўл давомида бирон-бир ёрдам беришга қўли калталик қилганн учун ҳам хотинидан, ҳам бир неча бор олдига туз билан ун сўраб, келишган ёркентликлар олдида қаттиқ ҳижолат тортиб, ўзини ноқулай сезди.

Уйда туз йўқлигини кўпдан билардию, лекин индамай юрарди. Тузсиз ёпилган арпа нони, мошхўрда, атала, ширгурунч ва мазали жўхори талқонни зўр иштаҳа билан еяверарди. Дарҳақиқат, тузсиз нарсаларни қанча ейиш мумкин?.. Одамлар тоқайгача чидашлари мумкин?.. Ортиқ чидаш мумкин эмас. Ортиқ сабр-тоқат қилиб кутиш ҳам мумкин эмас. Бироқ, қаердан олсин?.. Буларнинг ҳаммасини талаб қилиб қўлга киритиш учун афтидан яна бир бор Тошкентга бориб келишга тўғри келади. Қани энди Малясова шу ерда бўлиб, бирга бориб келганида жуда яхши бўларди-я! Ҳаммасини битта қўймай қўлга киритган бўларди. Шундай бўлгач уни кутиш керак. Ҳозир бу ерда...

Ҳозир бу ерда энг муҳими ғалла разведкаси, ерларни ҳисоб-китоб қилиш, экин экиш, асбоб-ускуна... Совет ҳокимияти тузилганини учинчи йили бўлса ҳамки бўлисдаги ер-сувдан тортиб жамики бойликларга ҳамон Абдулҳай, Мирҳайдарбекхўжа, Табиб Тешабой дўкондорларга ўхшаш кишилар эгалик қилишарди. Гарчанд Тешабойнинг ўзи хотинларига нисбатан ваҳшийлик қилгани учун қамоққа олиниб кўпдан бери дўкони ёпиқ бўлса ҳам, лекин қандайдир бир тоғаси пайдо бўлиб унинг уйида хўжайинлик қила бошлади. Бўлисда, ун тегирмондан тортиб, шоли тегирмонигача, дон совурадигандан тортиб, от-уловгача ҳаммаси бор, лекин бу бойликлар бояги-боягидек Брутков, Стуликов, Абдулхайларнинг қўлида қолиб келарди... Дворянинов, Деҳқонбой, Козирев, Мовлон, Эгамбердиевнинг тўрт азамати ниҳоят адолат ғалаба қилиши учун камбағалликдан қутулармикинмиз, деб аллақаёқларда жон олиб-жон бериб уришиб юришган бўлса-ю, бу ёқда ҳамма нарса бояги-боягидек, ҳатто ундан ҳам бешбаттар бўлса, Бешбаттарлиги шундаки, уларнинг оилалари оч-яланғочликдан безгак, ич кетар ва терлама касалликларига дучор бўлишганди.

Бу ишларнинг ҳаммасини бир ўзи қандай уддалайолди?! Қандай қилиб тартиб ўрнатолди?! Бу ишларнинг ҳаммасини эҳтимол ёлғиз Қурбоннинг ўзи қилиши керакмасдир? Турган гап — ёлғиз ўзи қилмаслиги керак, лекин шундай бўлса-да, нима учундир у ўзини бошқалардан кўра кўпроқ айбдордек ва бошқаларга қараганда кўпроқ жавобгар, деб ҳисобларди. Кечалари кўзини юммай индамай ётишнинг боиси ҳам ана шунда эди!

Н. СОДИҚОВ
таржимаси.

Боши газетамизнинг 16, 17 июль сонларида.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги Қибрай посёлкаси ой сайин чирой очиб бораяпти. Қишлоқ бинокорлари қўли билан бу ерда кейинги пайтда қатор турар-жойлар, маданий-маиший бинолар вужудга келди. Суратда: посёлка марказининг кўриниши.

Ф. Абдурасулов фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚАЙСИ ҚУШ БАЛАНД УЧАДИ

Швед физиги Торстен Густавсон қушларнинг қанчалик баланд учишларини аниқлайдиган асбоб кашф этди. Асбобнинг вазни ҳатто бир грамм ҳам келмайди.

Унинг ёрдамида Густавсон бу кунгача фанга маълум бўлмаган бир қанча қизиқ масалаларни аниқлашга эришди. Маълум бўлишича, каптарлар 1700 метр, қалдирғочлар эса ҳатто 4000 метр баландга кўтарила оларкан.

Шу вақтгача бу қушлар 300 метрдан юқори уча олмайди деб тахмин қилинарди.

ҚОРА КЎЗОЙНАК

Қора кўзойнак тутиш қачондан расм бўлганлигини биласизми? Археологлар Миср Араб Республикасидаги фиръавн Тутанхамон мақбарасини тадқиқ қилаётиб, ундан ўша замонда ишлатилган қора кўзойнак топиб олишди. 3300 йиллик тарихга эга бўлган кўзойнакни кўҳна қора кўзойнак деб ҳисоблашди.

Ҳозир бу қора кўзойнак Лондондаги музейга қўйилган. Ойнакнинг шишаси жигарранг бўлиб, гардиши бронзадан ишланган.

Спорт

ОҚ ЙЎЛ

СССР терма командаси футболчилари кеча Польша Халқ Республикасига жўнаб кетдилар. Польшанинг ўттиз йиллиги шарафига бу ерда ўтказиладиган турнирда майдон эгалари, Болгария ва Румыния футболчилари ҳам қатнашадилар.

Польшага жўнаб кетган футболчиларимиз орасида дарвозабонлар Колтун ва Пильгуй, ўйинчилар Дзодзуашвили, Лешчук, Ольшанский, Никулин, Лосев, Трошкин, Буряк, Колотов, Заназанян, Андриасян, Мачандзе, Блохин, Шепель, Федотов, Хадзипанагис ва Павленко бор.

Турнир қатнашчилари 20—22 июль кунлари Польшанинг Люблин, Краков, Вроцлав ва Гданьск шаҳарларида ўзаро куч синашишади. Шу тариқа СССР терма командаси навбатдаги Европа чемпионатига тайёргарликни бошлаб юборади.

Маълумки, чемпионатнинг биринчи саралаш матчида футболчиларимиз 30 октябрда Ирландия командаси билан учрашишади. Келаси йилда яна бешта саралаш ўйинлари бўлиб ўтади. Польша турнири терма команда аъзоларини шакллантиришга катта ёрдам беради.

„СПАРТАК“ ҒАЛАБАСИ

Маълумки, «Спартак» ва «Динамо» (Тб.) командаларининг биринчи давра учрашувидаги ҳисоб бекор қилинган эди. Командалар пенальтидан тўп тепишда ўзаро келишиб иш тутишган эди. 17 июлда командалар Москвада қайта учрашишди. Учрашув спартакчиларнинг устунлиги билан ўтди. Ўйиннинг 67-минутида Пискарев киритган тўп учрашув тақдирини ҳал қилди. Энди «Спартак» 16 очко билан бешинчи ўринга чиқиб олди.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 —Бор эканда, йўқ экан. 13.00 — **Қиморбоз** (бадиий фильм). 14.35 — Фан — қишлоқ хўжалигига. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.40 — СССР халқлари адабиёти. А. Кешоков. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Пахта тозалаш заводлари мавсумга шайми? 20.00 — Социализм дунёси (Москва). 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Олтин водий». 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Кечмишларнинг ҳикояси бу** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00—ТОШКЕНТ. Фильм-концерт. 11.25 — **Диққат, шаҳарда сеҳргар** (бадиий фильм). 16.25 — МОСКВА. 16.30 — Меҳнат — фаровон турмушимиз манбаи. 16.40 — **Ассалом, Польша** (телефильм). 17.25 — «Орлёнок» телестудияси кўрсатади. 18.10 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 10-серияси). 19.05 — Янгиликлар. 19.15— Телеочерк. 19.45 — Қувноқ ноталар. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Концерт. 21.00 — **Йўқолган из** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Концерт. 23.30 — Сув полоси бўйича СССР — АҚШ командалари ўртасида халқаро учрашув. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00— Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.30 — Она шаҳрим —Тошкентим. 20.20 — **Йўлдаги курашлар** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Океан— «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Тўй тангоси — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (11.00, 13.00, 15.00, 17.00).

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (19.00, 20.30).

Бинафша ранг акация — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Жар ёқасида — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Ерда ҳаёт бўлсин деб — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Океан — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тўй тангоси — «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли.

ШАҲАРЛАР ҚУРИЛИШИ БЎЙИЧА «ЎзНИИПГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВА» ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим раҳбарлари: жойлаштириш, шаҳарлар реконструкцияси, кўкаламзорлаштириш, ўзлаштириш ва ободонлаштириш (фан докторлари ёки кандидатлари);

сектор раҳбарлари: шаҳарларда турар жой қурилиши, жамоатга хизмат кўрсатиш, саноат районларини планлаштириш ва қуриш, шаҳар канализацияси ва сув таъминоти (АСПОС) (фан кандидатлари).

Электрон ҳисоблаш машиналари ва математик методлар бўлимининг катта ва кичик илмий ходимлари: жойлаштириш бўлими, электрон ҳисоблаш машиналари ва математик методлар бўлими, меъморчилик акустикаси лабораторияси, шаҳарлар реконструкцияси бўлими (фан кандидатлари).

КОНКУРС МУДДАТИ — **эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Навоий кўчаси, 18-уй, Телефон 39-14-97.

МИНИСТРЛИКЛАР, ИДОРАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

СССР Министрлар Советининг ихтиро ва кашфиётлар бўйича Давлат Комитети «ПАТЕНТ» КОРХОНАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ (Бутуниттифоқ патент хизмати марказининг филиали)

БУЮРТМАЛАР ТУЗАДИ ВА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ ШАРТНОМАЛАР 17 ИЮЛГАЧА

ПАТЕНТ ХИЗМАТИНИНГ ҚУЙИДАГИ ТУРЛАРИГА

Саноат тармоқларининг муҳим проблемаларини патент тадқиқоти;

янги буюмлар, материаллар ва технологик процессларни патент документацияси асосида ишлаб чиқишнинг техник даражасини тадқиқ қилиш;

кашфиётлар, ихтиролар, саноат намуналари ва товар белгилари учун аризаларни расмийлаштириш;

НИР, ОКР, ТКР, экспорт қилинадиган товарларнинг патент қобилиятига ва патент тозалигига ўтказиладиган экспертиза;

патентлицензион ишлар, кашфиётчилик рационализациянинг ҳуқуқий ва техникавий масалалари бўйича методик ва амалий ёрдам кўрсатиш.

БАРЧА ТУРДАГИ ХИЗМАТЛАР ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ АСОСИДА.

Мурожаат учун адрес: 700115, ГСП; Тошкент шаҳар, Самарқанддарвоза кўчаси, 62-уй;

712012, Фарғона шаҳар, Қори Ниёзий кўчаси, 64-уй.

ТОШКЕНТ ГРАММПЛАСТИНКАЛАР УЙИГА

секретарь-машинистка, товаршунос

КЕРАК.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—03581. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634. А—2591.